

predmetom, ki so ga pa „alkemijo“ imenovali. Beseda alkemija“ izvira iz arabskega „al kimia“ in zaznamuje posebno umetnost, s katero so se menda že pečali stari Egipčani, pozneje lotili so se je Arabci in ti so jo prinesli v Evropo, kjer se je v srednjem veku razširila skoraj po vseh državah ter ohranila do 19. stoletja. Alkemisti skušali so na vse mogoče načine spremeniti ne-žlahtne kovine v žlahtne, posebno v zlato. Na to misel napeljala jih je ločitev kovin iz mineralij. Bili so namreč mnenja, da se mineralije spremenijo v kovine in sklepali so dalje, da bi se na ta način dale tudi navadne kovine v zlato spremeniti. Ta prizadevanja spozna današnja vednost za bedarijo, kajti mi vemo, da je zlato element, ki se more le iz zlate rude dobiti, kajti kemiki pač znajo elemente spajati, nikakor pa jih spremenjati. Vendar brez vsega pomena tudi ti napor niso bili, kajti z raznimi poskusnjami našli so marsikaj koristnega, kakor fosfor, porcelan, smodnik in iz „alkemije“ razvila se je polagoma sedanja kemična znanost. Dandanes se tudi noben kemik ne peča z iznajdbo zlata, vendar nemogoče ni, da se to kdaj komu slučajno posreči; kajti popolnoma dognano še ni, ali so res sedanji elementi prvotna nerazkrojljiva telesa, marveč verjetno je, da je še marsikateri sedanji element kemična spojina, vsaj so tudi zmotnjave človeška lastnost.

Alkemisti pa niso skušali samo zlato narediti ampak kasneje tudi tako zdravilo, da bi ozdravilo vse bolezni, pomladilo starost in podaljšalo življenje. Alkemisti sami so svojo vednost imenovali „lapis philosophorum“ (kamen modrijanov) tisti pa, ki so ga našli, zvali so se edepti. Adepte imeli so navadno za copernike, nekateri tudi za svete in jako učene može, pogostoma tudi za sleparje in goljufe.

O tem poročamo prihodnjič.

Novice.

† Janko Krsnik.

Slovenec nima sreče! Najboljše može, najdelavnejše in najnadarjenejše rodoljube vzela nam je smrt v njih najlepših letih in sedaj tudi moža, od katerega smo pričakovali še jako mnogo, Janka Krsnika. Kot pisatelj, kot politik in kot rodoljub zavzemal je Janko Krsnik odlično mesto v našem narodu in ž njim je ta mali, s tolikimi težavami boreči se narod izgubil jednega najboljših svojih sinov. Pokojnik se je rodil 4. septembra 1852. na Brdu Gimnazijo je dovršil v Ljubljani, juridične studije pa na Dunaji. L. 1876. je vstopil pri ljubljanski finančni prokuraturi, pa l. 1877. opustil to karijero ter prestopil k notarjatu. Imel je srečo, da je bil že l. 1880. imenovan notarjem in sicer za njegov domači okraj, za Brdo. Od tedaj je živel na svoji grajščini, živel svoji rodovini, literaturi in politiki. Pred dvema letoma je jel bolehati in kmalu se je pokazalo, da se ga je prijela sušica. Iskal je zdravja v Gleichenbergu, a ni ga našel; v torek so ga pri-

peljali iz Gleichenberga v Ljubljano in tu je v noči od torka na sredo ob 1½ 1. uri izdihnil blago svojo dušo, zapustivši udovo in 8 otrok. Krsnik se je že v mladih letih zanimal za literaturo. Zložil je in obelodanil mnogo lepih lirskih pesmij, kasneje pa, po uplivu Jurčičevem, posvetil se je novelistiki. Njegovi romani spadajo mej najznamenitejša slovenska leposlovna dela. Pisana so duhovito, v elegantnem slogu, zanimivo in zabavno ter zagotavljajo Krsniku časten spomin v slovenski literarni zgodovini. Snovi svojim povestim je Krsnik zajemal iz malomestnega in kmetskega življenja, slikal je najraje socialno in rodbinsko življenje grajščakov, kmetov in meščanov, a po načinu pisanja, po izvornosti idej in opisovanja, po fini tehniki je nadkrilil vse druge slovenske pisatelje. S Krsnikom je narod slovenski izgubil najgenijalnejšega svojega pisatelja. Izgubil pa je ž njim tudi odličnega politika. Jurčič je pridobil Krsnika za sotrudnika „Slov. Naroda“. V tem listu, kakor tudi v „Novicah“ je priobčil Krsnik mnogo duhovitih političnih člankov, kateri so obujali mnogo senzacije a kmalu je dobil priliko, da je nastopil tudi kot praktičen politik v dež. zboru kranjskem, čegar član je ostal do smrti. Dvakrat so ga izvolile kmetске občine brdsko-kamniškega okraja, pri zadnjih volitvah pa trgovinska zbornica kranjska, katere delavni član je bil pokojnik mnogo let. V deželnem zboru je bil Krsnik vedno zagovornik previdnega postopauja; ni vselej soglašal s taktiko drugih poslancev, a bil je vedno in odločno naroden, vedno resničen prijatelj kmetskega prebivalstva in delaven zagovornik svojih volilcev. Odlikoval se je kot spreten debatêr in duhovit govornik. Kot človek je bil Krsnik eden najsimpatičnejših mož, kar jih imamo mej našimi veljaki. Bil je dovtipen, zgovoren in zabaven kot družabnik, radodaren, idealnodovzeten, delaven kot rodoljub, skrben in blag kot soprog, vesten in zanesljiv, iz kratka plemenita, res zlata duša, čislal in ljubil ga je vsak, kdor ga je poznal. V petek položili so pokojnikovo truplo na Brdu k večnemu počitku. Umrl je v mladih letih, a dasi nas je dosti prezgodaj zapustil, ostavil nam je svoja dela in ta mu zagotavljajo trajno slavo. Bodi Janku Krsniku zemljica lahka in časten spomin!

— Ljubljanski župan pri cesarju. Presvetli cesar sprejel je te dni župana ljubljanskega Ivana Hribarja v posebni avdijenciji. Župan je cesarju poročal o zadnjem potresu in ga prosil podpore, da bi se odložil rok za vračanje posojil in da bi se zmanjšale anuitete, ter da bi se ustanovila v Ljubljani mehanična delavnica. Cesar je obljubil županu svojo podporo glede izrečenih prošenj in ga obširno izpraševal o potresu.

— Odlikovanje. 24. t. m. je v načelniški pisarni tukajšnje južne železnice stolni prošt dr. Klofutar v spremstvu kanonika g. dr. Elberta in knezoškofijskega tajnika g. J. Šiške pripel g. načelniku Evgeniju Gutmanu od sv. očeta Leona XIII. podeljeni mu viteški križec reda sv. Silvestra.

— Umrl je 19. t. m. c. kr. računski svetnik pri dež. vladi g. Vilibald Bregar v starosti 59 let.

— Razmere v Istri so postale že uprav divjaške in ves svet se jim mora le čuditi. Pred kratkim je prišel dr. Laginja v Rovnij, da zagovarja tam več hrvaških obtožencev. Lahi so mu prirejali demonstracije, tako da je policija aretovala več izmed njih, gostilničarji pa mu niso hoteli dati kosila. Vsled tega je zahteval, naj se obravnava proti obtoženim Hrvatom odloži, kar se je tudi zgodilo.

— Glasbena Matica. Odbor se je pod predsedstvom g. Fr. Ravniharja te dni konstituiral in je izvolil podpredsednikom g. A. Svetka, tajnikom g. I. Beleta, blagajnikom g. A. Petrovčiča, knjižničarjem g. A. Razingerja, gospodarjem g. I. Sbrisaja in šolskim nadzornikom g. dr. G. Volčiča. Število društvenih članov je narasla na 755. Glasbeno šolo je obis-

kovalo letos 355 gojencev. Proti lanskemu letu je število učencev naraslo za 60. Pevski zbor je v minuli seziji sodeloval pri II koncertih. Kot društveni dar za bodoče leto se že tiska „Zbirka patitur moških zborov“.

— **Družba sv. Cirila in Metoda** ima svojo XII. redno veliko skupščino v Škofji Loki v četrtek dne 5. avgusta 1897. l. z nastopnim vspešnim: I. Sv. maša ob 9. uri v mestni župnijski cerkvi. II. Zborovanje ob 10. uri pri „Zlati kroni“ 1.) Prvomestnikov nagovor. 2.) Tajnikovo poročilo. 3.) Blagajnikovo poročilo. 4.) Nadzorništva poročilo. 5.) Volitev jedne tretjine družbinega vodstva. (Po pravilih izstopijo letos naslednji udje družbinega vodstva: Ivan Murnik, dr. Ivan Svetina, dr. Josip Vošnjak, Andrej Zamejic) 6.) Volitev nadzorništva (5 članov). 7.) Volitev razsodništva (5 članov). Pri-stavek. 1.) Predvečer, dne 4. avgusta t. l., naj se ob 8. uri p. n. skupščinarji in p. n. Ljubljancje prijateljsko snidejo na vrtu gostilne g. Ferlinca (pri „Zvezdi“). — Pevske točke bo izvajalo družbi sv. Cirila in Metoda posebno naklonjeno slav. pevsko društvo „Ljubljana“. 2.) Dne 5. avg. odhod iz Ljubljane z navadnim vlakom ob 7.08 uri zjutraj. 3.) Po zborovanju skupni obed na Štemarjih pri g. Val. Sušniku ob 1. uri. Radi obeda se je udeležencem zgledati do 3. avgusta pri slavnostnem odboru v Škofji Loki. Kuvert brez vina stane 1 gld. 50 kr. 4.) Ob 5. uri koncert na Štemarjih. Vstopnina 50 kr. 5.) Odhod iz Škofje Loke proti Ljubljani z navadnim vlakom ob 9. uri 20 minut zvečer.

— **Imenovanja.** Evidenčna tehnika gg. Roger Bassin in Henrik Swalla sta imenovana evidenčnima geometroma, prvi za vipavski, drugi za mokronoški okraj.

— **Premeščenje.** Učitelj glasbe in petja na učiteljski v Kopru g. Anton Dekleva je premeščen na učiteljsko v Ljubljano.

— **Draginjska doklada drž. uradnikov.** Ker drž. zbor ni mogel rešiti vladne predlog glede draginjskih doklad ljubljanskim uradnikom, je cesar s posebno naredbo z dne 22. t. m. zaukazal, izplačati uradnikom potresne podpore v skupnem znesku 63 000 gld.

— **Celjsko gimnazijsko vprašanje** se je provizorno rešilo na ta način, da je vlada namesto slov. gimnazije ustanovila pri veliki gimnaziji slov. samostojne razrede, kateri so administrativno zvezani z veliko gimnazijo, imajo pa svoje samostojno vodstvo. Potrebne troške za razpuščeno gimnazijo in za nove razrede je dovolil cesar potom naredbe.

— **Preganjan slovenski profesor.** Gosp. profesor Apih v Celovci je bil svoj čas prevzel ravnateljstvo celovške višje deklške šole. Nemški profesorji so ga zavidali za ta revni postranski zaslužek in se niso sramovali to javno pokazati po svojih prijateljih in somišljenikih v dež. zboru in v mestnem zastopu. Prof. Apih je nemške profesorje za to grdo postopanje primerno osramotil; odpovedal se je namreč prostovoljno ravnateljstvu rečene šole.

— **Odlikovan slovenski umetnik.** Naš rojak, gosp. Alojzij Repič, gojenec dunajske akademije obrazilnih umetnostij, je dobil od akademije prvo odlikovanje, takozvani „Schillerpreis“.

— **Pol. društvo »Edinost« v Trstu** izvolilo je na svojem občnem zboru dne 18. t. m. naslednji odbor: Mate Mandić, predsednik, Ivan Balanć, dr. Gustav Gregorin, dr. Otokar Rybač, Jos. Turk, Makso Cotič, Jos. Katalan, Kornelij Gorup, Ante Bogdanović in Ivan Fajdiga, odborniki: Fr. Šuman, Ant. Miklavec, Martin Pečar, Miha Hrovatin, Ivan Martelanc, Jak. Perhave, Iv. Gorjup, Alojzij Gorjup, Iv. M. Vatovec, namestniki, dr. Jos. Abram in Ivan Prelog pregledovalca računov.

— **Šolska nadzorstvo na Primorskem.** Lahki na Primorskem se močno trudijo, da bi Slovincem in Hrvatim vzeli še tisto malo ljudskih šol, kar jih imajo. Vlada jim gre seveda krepko na roke. Tako je pred kratkim odstavila šol-

skega nadzornika za tržaško okolico J. Dolinarja, na čegar mesto pride gotovo kak strupen Lah. Dalje je vlada premeštila tudi nadzornika srednjih šol V. Leschanofskega. Ta je sicer hud sovražnik Slovincem ali zameril se je tudi Lahom in ker ga ti več ne marajo, ga je vlada seveda hitro odpravila.

— **Matura na mariborski gimnaziji.** Letos prišli so obiskovalci slovenskih paralelek na mariborski gimnaziji prvič do mature in dokazali so sijajno, da so paralelke izvrstna uredba. Maturu je delalo 32 dijakov, mej katerimi je bilo 9 Nemcev in 23 Slovincem. Trije dijaki so padli na dva meseca, vsi drugi so matura naredili, mej njimi 14 dijakov, 12 Slovincem in 2 Nemca, z odliko.

— **Celjski mestni urad,** kateri je še 1. majnika znal mir in red tako varovati, da se je upal celo socijalnim demokratom dovoliti spreved po mestu, je zdaj prepovedal, da bi se povodom slavnosti celjskega Sokola vršil po mestu kak obhod, češ, da sta javni mir in red v nevarnosti. Naravno je, da je mestni urad izdal to prepoved zgolj iz sovraštva proti Slovincem.

— **Naš drobiž.** Bakreni drobiž po 1 kr. in $\frac{5}{10}$ kr. se vzame 1. mal. srpana 1898. iz prometa, in se ne bo več izdajal, pač pa ga bodo c. kr. blagajnice še do 31. decembra 1899. l. sprejemale v plačilo.

— **Toča.** Dne 23. t. m. je toča na Dolenjskem v raznih okrajih, posebno na krog Sodražice, hudo pobila. Nekaj dni prej padala je bila toča tudi v krškem okraju, pa tudi po raznih drugih okrajih je letos vsled vremenskih nezgod velika škoda. Ubogi kmet!

— **Ulom v frančiškansko cerkev v Ljubljani.** Neznani tatovi vlomili so v noči od 20. na 21. t. m. v frančiškansko cerkev izpraznili tri skrinjice, poskušali zdrobiti monstranco in odnesli srebrno lunulo, katero so po nekem dečku prodali nekemu ljubljanskemu zlatarju.

— **Roparski napad.** V Ljubljani se je dne 11. t. m. blizu uršulinske cerkve ob 10. uri zvečer zgodil roparski napad. Neznani lepov je nekega delavca, Podržaja, oropal za 15 gld. in potem pobegnil.

— **Nesreča na planini.** Dne 12. t. m. gnali so iz Boh. Bistrice živino na planino. Pastirjem se je pridružil tudi 9letni Janez Mencinger, kateri se je na planini ločil od svojih tovarišev in potem najbrž ponesrečil. Našli fanto še doslej niso, dasi ga že ves čas iščejo.

— **Ljubimec v košu.** V Neapolju je tožil 45leten soprog svojo 20letno ženo, da ga je več mesecev varala z drugim moškim in prosil za ločitev zakona. Žena je tajila svojo krivdo, a preiskava je dognala, da je perica prinašala vsak teden v košu k lepi gospé 23letnega mladeniča. Zakrit s perilom je počakal mladenič ugodne prilike. Ko je prišla perica po umazano perilo, je istim potom odnesla ljubimec. Enkrat pa se je perica izpodtaknila in padla, iz koša pa je zletel ljubimec. Tako je stvar prišla na dan.

— **Nesreča.** Iz Kotovica v Sileziji javljajo, da je vihar podrl 150 metrov visok dimnik neke livarne. Nekaj oseb je ubitih, mnogo ranjenih. Toda boje se, da je še drugih zasutih pod ruševinami.

— **Koliko stane moderna vojska?** Francoski vojak stane v vojski povprečno tri franke, vstevši orožje, strelivo itd. Tedaj bi vsaka evropska velemoč izdala na dan okroglo število 46 milijonov frankov, in če bi se iztočasno udeleževalo vojske šest evropskih velesil, stalo bi to narode dotičnih držav na dan 276 milijonov frankov. Pri tem se je računalo, da se pokliče le polovica rezervistov na službovanje.

— **Grozen človek.** Brivec Fischer v Berlinu je pijanec in surovež. Delal ni že dlje časa nič, kadar je pa bil pijan, je ženo in otroke grozovito pretepal. Te dni je prišel

ponoči pijan domov in je koj brez povoda začel ženo pretepati. Ker ji je grozil, da jo ubije, zbežala je žena iz stanovanja. To je Fischerja tako razkačilo, da je zgrabil svoje jednoletno dete in je s tako silo vrgel skozi okno, da je otrok telebnil ob sosedno hišo in potem šele padel na tla. Seveda je bil otrok takoj mrtev. Ljudje iz hiše so pridrli v Fischerjevo stanovanje in grozovitega človeka zasačili prav v trenutku, ko je hotel drugo svoje dete vreči skozi okno. Zvezali so moža, ga peljali k truplu ubitega otroka, ga tam pretepali, da je kri curkoma od njega tekla, in ga šele potem izročili policiji.

— **Iz strahu pred ognjem.** Te dni je v Rimu začela goreti neka hiša. Stanovniki so zapustili hišo po stopnicah, katere niso gorele, hišni gospodar, Ricci, pa se je ognja tako ustrašil, da se mu je menda zmešalo, kajti skočil je z družega nadstropja na dvorišče, za njim pa je skočila vsa njegova rod-bina, žena in trije otroci. Vsa petorica se je tako nevarno po-bila, da najbrž nobeden ne okreva.

— **Z balonom na severni pol.** Z veliko pozornostjo pričakuje ves svet vesti o hrabrem švedskem inženjerju Andréju, kateri je poskusil z balonom priti tja, kamor človeška noga še ni stopila, na severni pol. André si je naredil zrakoplov, ki obsega 5000 kubičnih metrov, ki je $2\frac{1}{2}$ m visok in ka-terega so polnili 87 ur. S tem zrakoplovom je André odšel v spremstvu dveh tovarišev, a doslej še ni glasu o njem.

— **Ljubico** — novo je vrgla skozi okno prodajalka Ma-rija Zeuching na Dunaji. Njen 20letni sin je imel namreč lju-

bavno razmerje z 18letno tovarniško delavko Marijo Emayer. Ker pa Marija Zeuchling tega ni trpela, godili so se v hiši, kjer je stanovala tudi Emayer, večkrat škandali. Ko je izve-dela zlobna Zeuchling, da je njen sin zopet v drugem nad-stropju pri ljubici, hitela je gori zgrabila dekle za noge ter je vrgla na dvorišče. Dekle se je jako pobilo ter si zlomilo nogo. Besno mater so zaprli.

— **Štrajk vojakov.** Dasi smo že vajeni vsak dan slišati, da so ti i ti delavski krogi zadruga in tovarne delo ustavili, zdi se nam vendar nekaj novega to o vojaki slišati. V kitajski vojski hoteli so mnogo prevstrojiti po evropskih načelih glede vežbanja, discipline itd., temu pa so se vstavili vojaki, ki bi bili morali vsled nerabljivosti po novih uvedbah službo opustiti. Kitajski častniki so takoj zbežali ter se je po-glavarjem le z največjo silo posrečilo nepokorneže razorožiti. Seveda se ni mnogo dogovarjalo in posredovalo ž njimi, kakor je to pri štrajkujočih pri nas obično — kolovratneže so ob-glavili, ostalim pa ušesa porezali ali jim pušice skozi ušesa vtaknili. Tako kaznuje Kitajska navadno upornike.

Loterijske srečke.

V Brnu dne 28. julija t. l.: 83, 57, 80, 63, 70.

Na Dunaji dne 24. julija t. l.: 82, 59, 85, 81, 83.

V Gradci dne 24. julija t. l.: 72 41, 22, 40, 51.

Razglasilo.

Podpisano mestno županstvo naznanja, da se bodo vršili od sedaj najprej v Novem mestu (Rudolfovem) na Dolenjskem ob vsakem sejmu za govejo živino tudi

konjski sejmi,

in sicer:

- 1.) vsak prvi pondeljek vsakega mesca (ako pade na tak pondeljek praznik, vrši se sejm prihodnji pondeljek), toraj 12 sejmov; nadalje ob vsakem letnem sejmu, kakor:
- 2.) januarja v torek po sv. Antonu;
- 3.) aprila v torek pred sv. Jurjem;
- 4.) avgusta v torek po sv. Jerneju;
- 5.) oktobra v torek po sv. Lukežu;
- 6.) decembra prvi torek v adventu;

Prvi konjski sejm bode torej

 dne 2. avgusta 1897.

kot prvi pondeljek meseca avgusta.

Prirejeno je za te sejme vsestransko pri-pravno in prostorno **ново sejmišče** tik državne ceste za novomeškim pokopališčem s posebnim dohodom in posebnim odhodom kakor tudi po-skuševališčem za konje na sejmišču samem.

Mestno županstvo v Novem Mestu,

dne 10. julija 1897.

Župan:

dr. Schegula.

V svrhu varnosti ob-činstva pred nič-vrednimi ponareja-nji nosim od sedaj nadalje to-le oblast-veno registrovano varstveno znamko.

zaprta vsaka steklenica s srebrno kapico, v katero je vuis-njena moja trdka **Adolf Thierry, lekarna „pri an-gelju varhu“**. Vsak balzam, ki ne nosi zgoraj stoječe ze-leno tiskane varstvene znamke, naj se odkloni kot čim ce-nejo tem n č vrednejo ponaredbo. Pazi naj se torej vedno natančno na zeleno varstveno znamko, kakor zgoraj! Pona-rejalce in posnemovalce svojega jedino pravega balzama, kakor tudi prekupce nič vrednih ponarejenih, občinstvo va-rajočih drugih balzamov, zasledujem najstrožje sodnijskim potom na podlagi zakona o varstvenih znamkah. Kjer se ne nahaja zaloga mojega balzama, naj se naroči direktno in na-slov: **Na angelja varha lekarno A. Thierry-ja v Pregradi pri Rogatec-Slatini**. 12 malih ali 6 dvojnih steklenic stane franko vsake avstro-ogerske poštne postaje 4 krone, v Bosno in Hercegovino 12 malih ali 6 dvojnih steklenic 4 krone 60 vinarjev. Manj kot 12 majhnih ali 6 dvojnih steklenic se ne razpošilja. Razpošilja se samo proti predplačilu ali poštnem povzetju.

 Pazi naj se vedno natančno na zgorajšno zeleno varstveno znamko, katera mora nositi v znak pristnosti vsaka steklenica.

ADOLF THIERRY, lekarnar
v Pregradi pri Rogatec-Slatini.

Jedino pravi Balsam

(Tinctura balsamica)

iz lekarne pri „angelju varhu“
in tovarne farmacevtičnih pre-paratov

A. Thierry-ja v Pregradi
pri Rogatec-Slatini.

Preskušen in potrjen od zdravstvenih
(60 - 1) oblastev. (6)

Najstareje, najpristneje, najoe-neje ljudsko domače zdravilo, ki uteši prsne in plučne boleti in že-lodečni krč itd. ter je uporabno no-tranje in zunanje. V znak pristnosti je